

forekommer mig derfor, at der ikke er nogen Grund til ikke at fastholde den Bestemmelse, man ellers har, at Fæstebønnen bortfalder først efter 20 Aar, og naar dette Forslag vedtages, saa er det klart, at saa kan Bestemmelsen ikke paa den Naade bruges til forseelig at omgaa Loven, som man ellers vil kunne risikere. — Endelig har jeg tilladt mig at stille et Forslag under Nr. 5 til § 5. Jeg haaber, at den ærede Minister i min Motivering tilsidst vil anerkende, at jeg her bringer et Moment frem, som mulig kunde forandre hans Stilling til Sagen. Jeg anser det for overordentlig væsentligt, da Forslaget i den Stillelse, hvort det nu foretages, egentlig ene skyldes den ærede Indenrigsministers Anstregelse i det andet Thing. Der forelaa der to andre Forslag, det ene af et Flertal i Udvalget, det andet af den der repræsenterede Mindretallet. Flertallets Forslag har jeg i alt Væsentligt her optaget med en Ændring efter den høitærede Ministers bestemte Tante. Mindretallets Forslag forekommer det mig, ligesom det forekom Ordføreren i det andet Thing, heller ikke var saa ubødig, men det kunde maaske nok efterhaanden bringe alle Gaarde ud fra Forholdet til Loven af 19de Februar 1861, idet naar ved hvert nyt Fæste Rettigheden bortfalder, saa bortfalder tillige Opgjøringen. Jeg kan derimod ikke andet end være af samme Mening som de to ærede før nævnte Medlemmer, der iger have udtalt sig i det andet Thing om den høitærede Ministers Forslag, at det vistnok er saare betænkeligt. Den Betænkelighed som de to nævnte Medlemmer havde udtalt ved et tidligere Punkt om Domstolenes overordentlig vanskelige Stilling, gjentog de endnu langt stærkere ved dette Forslag. Det ene af de høitærede Medlemmer, Medlemmet af Højesteret, sagde, at det var ubørt at ville stille Domstolene en saadan Opgave, og vedkommende Ordfører, Advokaten ved Landets høieste Domstol, erklærede ligeledes, at det vilde være en Opgave, som var aldeles forskjellig fra den, man ellers stillede Domstolene, man vilde derved føre Bevillingsmyndigheden fra Administrationen over til Domstolene, og at det var et Brud paa hele den Vej, man hidtil var gaaet i Fæstelovgivningens overhovedet, at det

først var Amtmanden og dernæst Indenrigsministeren, som var den naturlige Bærgemellem Godseteren og Fæsterne. Jeg vil tilraade de ærede Medlemmer at se disse Udtalelser efter, og De vilde da se de store Betænkeligheder, som de to saa sagkyndige Medlemmer havde ved Bestemmelsen i § 5 og Bestemmelsen i § 3. Dernæst forekommer det mig, at den høitærede Ministers Ændringsforslag, som blev vedtaget ved § 5, har en overordentlig ubødig Side, idet det vil føre til, at der bliver fremlagt ufuldstændige Salgsplaner. Det, som vilde være et større Fremskridt end jeg ellers troede, man vilde faae ved nogen anden Bestemmelse i Loven, var fuldstændige Salgsplaner, men det udelukker den høitærede Minister os ganske fra, idet han har faaet vedtaget et saadant Ændringsforslag som nærværende. Jeg tror ogsaa, at disse ufuldstændige Salgsplaner slet ikke have nogen Betydning, idet det som sagt træffende af et Medlem i det andet Thing, godt kan være, at de enkelte Procenter af Tilbud, der skulle være fremlagte, tilfældig kunne være gjort saae ubødige, at hele det øvrige Gods har Lust til at kjøbe; men nu er det saa ubødig, at Tilbudet om Kjøb er gjort til 4 à 5 Gaarde, der ikke just stode som de øvrige, og saa ere alle de andre afviste paa Grund af denne Salgsplan blot paa nogle ganske faa, anderledes end alle de andre stillede Gaarde. Disse delvise Salgsplaner forekomme mig som saae høist mislige og vilde til Slutningen føre til, at naar der staaer saa Fæstegaarde tilbage, da vil den Situation, der da foreligger, hvis de ikke kunne komme bort fra Fæstevæsenet, være meget ubødigere for de faa Tilbageblevne end den, der igjennem tre Sessionsers ubødige Behandling her er bleven for alle Danmarks Fæstere med Hensyn til Interessen for Sagen hos mange Egnes Rigsdagamænd paa alt for længe siden solgte Godser. Dernæst forekommer det mig, at, naar der ikke er fuldstændige Salgsplaner, saa vil man aldrig, selv blot i ringeste Grad, kunne bøde en Smule paa den Ubillighed, der er med Hensyn til den Gaard, det skal nedlægges efter Loven af 1861. Kommer man med fuldstændige Salgsplaner, saa bliver man nødt til at